

ארץ או לשוב אליה בשל פחד מרדיפות".¹

מהגדרה זו ניתן לראות גם מי אינו מוגדר כפליט. אדם שנותר חסר בית ונאלץ לעקור מארצו עקב אסונות טבע, כגון רעידות אדמה, שיטפונות, סופות טרופיות וכו' או אדם שהיגר מארצו משיקולים אחרים, כגון משיקולים כלכליים, או אדם שנאלץ לעקור מביתו אך נשאר בתחומי מדינתו אינו מוגדר כפליט על פי האמנה.

עד שבקשת האדם למקלט מתקבלת במדינה שאליה הוא נמלט, ההתייחסות אליו היא כאל מבקש מקלט. רק אחרי הכרת המדינה בצורכי ההגנה של מבקש המקלט הוא או היא זוכים במעמד רשמי של פליט. בדרך כלל, סוכנויות הממשל של המדינה המארחת הן הקובעות אם אדם מסוים הוא פליט או לא. מדינה בעלת מדיניות הגירה נוקשה ומגבילה יכולה שלא להכיר כלל במעמד הפליט של מבקשי המקלט וכפועל יוצא לנהוג בהם כבשוהים בלתי חוקיים, ולעומת זאת, בקשות מצד מי שאינם פליטים במדינה בעלת אכיפה רשלנית עלולות להוביל לסיווגם הלא נכון כפליטים ולמניעת ההגנה מהפליטים האמיתיים. על פי רוב, אם המדינה המארחת אינה מכירה במבקשי המקלט כפליטים, היא מגרשת אותם משטחה אל המקומות שמהם הגיעו, לעתים אחרי תקופת מאסר או מעצר כלשהי.

אדם יכול לבקש מקלט במדינה מסוימת אחרי שהסתנן אל שטחה בצורה בלתי חוקית. יש מדינות סובלניות שמקבלות את הבקשות הללו למקלט. אחרות יסרבו לשקול בקשות מקלט ממסתננים ואף עלולות לאסור או לעצור אותם.

הפליטים ומבקשי המקלט האפריקנים בישראל – רקע ונתונים

הפליטים האפריקנים החלו להגיע לישראל באמצע שנות התשעים בעקבות המלחמה העקובה מדם שהתחוללה ועדיין נמשכת ברפובליקה הדמוקרטית של קונגו (זאיר לשעבר), אשר במהלכה כבר נהרגו חמישה מיליון בני אדם לפחות. כמו כן הגיעו פליטים בעקבות מלחמות האזרחים בחוף השנהב, בסיירה לאון ובליבריה. בתחילה הגיעו מעטים, אולם בעקבות פיזור אלים של הפגנה של מבקשי מקלט סודאנים בקהיר בדצמבר 2005, שבמהלכו נהרגו עשרות ונעצרו מאות מבין מבקשי המקלט, גדל מראשית 2006 מספר מבקשי המקלט הסודאנים.

1 את הנוסח המלא של האמנה ניתן למצוא באתר נציבות האו"ם לפליטים: <http://www.unhcr.org/protect/PROTECTION/3b66c2aa10.pdf>